

МОЦЯ

Олександр Петрович

Бібліографічний покажчик

Інститут археології Національної Академії наук України
Центр охрони та досліджень пам'яток археології
управління культури Полтавської облдержадміністрації

МОЦЯ
Олександр Петрович
Бібліографічний покажчик
До 60-річчя з дня народження

Київ-Полтава
“Дивосвіт”
2010

УДК 016:9
ББК 91.9:63 (4 УКР.) 6-4
М 86

Укладачі — Павленко С.В., к.і.н. Супруненко О.Б.

М 86 МОЦЯ Олександр Петрович: Бібліографічний покажчик (До 60-річчя з дня народження) / Укладачі Павленко С.В., Супруненко О.Б. — Київ-Полтава: Дивосвіт, 2010. — 36 с. — (Ін-т археології НАН України. Центр охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації).

ISBN 978-966-8036-66-8. ББК 91.9:63 (4 УКР.) 6-4

У бібліографічному покажчику вміщено реєстр наукових праць відомого українського археолога, дослідника старожитностей епохи Київської Русі та середньовіччя в Україні, доктора історичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України Олександра Петровича Моці, біографічні відомості про нього.

Видання призначене для археологів, істориків, викладачів та студентів вузів, всіх, хто цікавиться вивченням Києворуської доби України.

- © Укладання: Павленко С.В., Супруненко О.Б., 2010
- © Оригінал-макет: Тимошук А.І., 2010.
- © Дивосвіт, 2010.

ISBN 978-966-8036-66-8.

Олександр Петрович МОЦЯ

Олександр Петрович Моця народився 30 травня 1950 року в с. Літки Броварського району Київської обл., на лівому березі Дніпра, у звичайній українській родині. В 1968 році вступив на історичний факультет Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка, який успішно закінчив 1972 року по кафедрі археології і музеєзнавства. Після служби в армії працював на посаді старшого лаборанта Археологічного музею АН України. 1976 року вступив до аспірантури Інституту археології АН України (денна форма навчання), яку закінчив 1979 року, з листопада того ж року був прийнятий на посаду молодшого наукового співробітника цього ж Інституту. У наступному році він захистив кандидатську дисертацію на тему "Населення Середнього Подніпров'я IX — XIII ст. за даними поховальних пам'яток".

У 1985-1986 роках — старший науковий співробітник Інституту археології АН України. З 1986 року О.П.Моця очолив сектор давньоруської та середньовічної археології Інституту. В 1988 році йому було присвоєне звання старшого наукового співробітника, а 1991 року він захистив докторську дисертацію на тему "Південноруські землі в IX-XIII ст. (за даними поховальних пам'яток)". З 1999 року Олександр Петрович — завідуючий відділом давньоруської та середньовічної археології Інституту археології НАН України. В 1997 році йому присвоєне вчене звання професора.

З 1969 року дослідник щорічно бере участь в роботі численних археологічних експедицій Інституту, які ведуть роз-

копки і розвідки на теренах України, з 2005 року — очолює науково-рятивні роботи на пам'ятках слов'яно-руської доби у Дніпровському Лівобережжі і на Чернігово-Сіверщині, співпрацюючи у Державному підприємстві "Науково-дослідний центр "Охоронна археологічна служба" ІА НАН України.

Олександр Петрович Моця — відомий фахівець у галузі давньоруської та середньовічної археології Центрально-Східної Європи, знавець поховальних пам'яток доби Київської Русі, середньовічної та пізньосередньовічної археології й історії України. Він є керівником та учасником багатьох польових археологічних проєктів, безпосереднім начальником і куратором численних експедицій, в яких проходять практику студенти українських вузів і вищих навчальних закладів країн зарубіжжя. Надзвичайно плідні результати дали очолювані ним дослідження у Чернігові, Новгороді-Сіверському та його окрузі, на Шестовиці, Батурині, Рогощі, Седневі, Липовому, Клонові, Автуничах, що на Чернігівщині, у Зеленому Гаю та Журавному — на території Сумської області, в Яблуновому і Торчеську — на Черкащині, а також в ряді ін. місць. Проводив він і польові дослідження на Полтавщині — обстежував пам'ятки в околицях Градиська. З діяльною участю і під науковим керівництвом О.П.Моці здійснене визначення першовитоків багатьох історичних міст та інших населених пунктів України, в тому числі встановлення 1100-літнього віку Полтави за результатами археологічних досліджень.

О.П.Моця — учасник численних наукових конгресів, семінарів та конференцій в Україні, Білорусі, Росії, Татарстані, Німеччині, Польщі, Словаччині, Франції, Югославії та інших

країнах. Він автор 350 наукових праць, в тому числі 7 монографій, присвячених вивченню давньоруської та середньовічної епох у вітчизняній історії, багатьох колективних монографічних досліджень і узагальнюючих праць, науково-популярних видань. На сьогодні вчений — член редколегій 15 українських і російських наукових періодичних видань, серед яких — журнали "Археологія", "Сіверянський літопис", "Археологічний літопис Лівобережної України", "Сумська старовина", "Древний мир" та ін., відповідальний редактор і рецензент численних наукових збірок та монографій.

У різні роки професор О.П.Моця читав і продовжує читати лекції в цілому ряді вітчизняних вищих учбових закладів, зокрема, Кіровоградському державному педагогічному університеті ім. Володимира Винниченка, де не так давно очолював кафедру всесвітньої історії, Національному університеті "Києво-Могилянська Академія", віддаючи свої знання і хист педагога магістрантам та аспірантам-археологам, а також Київському "Слов'янському університеті", Київському національному університеті культури і мистецтв, Одеському національному університеті ім. І.І.Мечнікова, Переяслав-Хмельницькому педагогічному університеті ім. Григорія Сковороди, Чернігівському національному педагогічному університеті ім. Т.Г.Шевченка.

Під його керівництвом 12 аспірантів та пошукачів захистили кандидатські дисертації, а також одну докторську. Він на протязі багатьох років працює у складі Експертної ради Вищої Атестаційної Комісії України з історичних дисциплін (заступник голови), входить до складу кількох спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій.

Олександр Петрович Моця — член-кореспондент Національної Академії наук України (2003 р.). Науковий доробок вченого належним чином оцінений державою й академічною наукою. Доктор історичних наук, професор О.П.Моця — лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2002 р.). лауреат наукових премій ім. М.І.Костомарова (1996 р.) та М.С.Грушевського (2008 р.) Президії Національної Академії наук України.

Своє 60-річчя ювіляр зустрічає у розквіті сил і таланту, сповнений творчих задумів та наполегливості у виконанні розпочатих проєктів.

О.Б. Супруненко

СПИСОК

наукових праць доктора історичних наук,
професора, члена-кореспондента НАН України
Моці Олександра Петровича

1975

1. **Закарпатская археологическая экспедиция** // АО 1974 г. — М.: Наука, 1975 / Співавт.: В.М. Гадилін, Л.В. Солдатенко.

1976

2. **Закарпатская археологическая экспедиция** // АО 1975 г. — М.: Наука, 1976 / Співавт.: В.М. Гадилін, Л.В. Солдатенко, В.І. Ткаченко.

1977

3. **Древнерусские памятники в зонах новостроек на р. Случь** // АО 1976 г. — М.: Наука, 1977.

4. **Раскопки летописной Ушицы** // АО 1976 г. — М.: Наука, 1977 / Співавт.: М.П. Кучера, П.А. Горішній.

5. **Раскопки на р. Лыбеди** // АО 1976 г. — М.: Наука, 1977 / Співавт.: І.І. Мовчан.

1978

6. **Древнерусские могильники в верховьях р. Случь** // АО 1977 г. — М.: Наука, 1978.

1979

7. **Населення Поросся давньоруського часу за даними некрополів** // Археологія. — К., 1979. — Вип. 30.

8. **Питання епічного складу населення стародавнього Києва (за матеріалами некрополів)** // Археологія. — К., 1979. — Вип. 31.

9. **Трупосожжение и труположение у славян Среднего Поднепровья: Причины смены погребального обряда** // Славяне и Русь (на материалах восточнославянских племен и Древней Руси). — К.: Наук. думка, 1979.

1980

10. **К вопросу о формировании классов на Руси** // Археологические исследования на Украине в 1978-1979 гг.: Тезисы докладов XVIII конференции ИА АН УССР. — Днепропетровск, 1980.

11. **Население Среднего Поднепровья IX-XIII вв. по данным погребальных памятников:** Автореф. канд. дис... ист. наук / АНУССР. ИА. — К., 1980.

1981

12. **Раскопки в Новгороде-Северском** // АО 1980 г. — М.: Наука, 1981 / Співавт.: В.П. Коваленко, А.В. Куза.

13. **Скорченные захоронения древнерусских некрополей** // Древности Среднего Поднепровья. — К.: Наук. думка, 1981.

1982

14. **Раскопки в Новгороде-Северском** // АО 1981 г. — М.: Наука, 1982 / Співавт.: В.П. Коваленко, А.В. Куза.

1983

15. **Сведения об этническом составе летописного Желни по данным могильника** // Древнерусское государство и славяне. — Минск, 1983.

1984

16. **Исследования летописного Богоуславя** // АО 1982 г. — М.: Наука, 1984.

17. **Кыевские тамги Святослава Игоревича как источник изучения истории древнерусских городов** // Древнерусский город. — К.: Наук. думка, 1984 / Співавт.: О.К. Сиром'ятников.

18. **Монеты в давньоруських похованнях Середнього Подніпров'я** // Археологія. — К., 1984. — Вип. 45.

19. **Дві нові книги про християнство на Русі** // Археологія. — К., 1984. — Вип. 46.

20. **Проблема перехода восточных славян к классовому обществу в исторической литературе** // Фридрих Энгельс и проблемы истории древних обществ. — К.: Наук. думка, 1984.

21. **Работы Новгород-Северской экспедиции** // АО 1982 г. — М.: Наука, 1984 / Співавт.: В.П. Коваленко, А.В. Куза.

1985

22. **До питання про населення Болохівської землі** // Тези доповідей VI-ої Подільської історико-краєзнавчої конференції. — Кам'янець-Подільський, 1985 / Співавт.: П.М. Покас.

23. **Исследования летописного Юрьева на Руси и его окрестностей** // Земли Южной Руси в IX-XIV вв. — К.: Наук. думка, 1985 / Співавт.: Р.С. Орлов, П.М. Покас.
24. **К проблеме градообразования на Левобережье Днепра в XI-XII вв.** // Тезисы докладов советской делегации на V Конгрессе МУСА. — М.: Наука, 1985.
25. **Новые сведения о торговом пути из Булгара в Киев** // Земли Южной Руси в IX-XIV вв. — К.: Наук. думка, 1985.
26. **Процесс феодализации Черниговской округи по данным погребальных памятников X в.** // Историко-археологический семинар "Чернигов и его округа в IX-XIII вв.": Тезисы докл. конф. — Чернигов, 1985.
27. **Работы Левобережной славяно-русской экспедиции** // АО 1983 г. — М.: Наука, 1985 / Співавт.: О.В. Сухобоков, С.П. Юренко.
28. **Работы Новгород-Северской экспедиции** // АО 1983 г. — М.: Наука, 1985.
29. **Работы Шестовицкой экспедиции** // АО 1983 года. — М.: Наука, 1985 / Співавт.: В.П. Коваленко, О.В. Шекун.
30. **Распространение христианства в Киевской Руси в свете археологических данных** // Актуальные проблемы атеистической контрпропаганды. — К., 1985 / Співавт.: П. Артеменко.
31. **Чернигов и Новгород-Северский в эпоху "Слова о полку Игоревом"** // Чернигов и его округа в IX-XIII вв. — Чернигов, 1985 / Співавт.: В.П. Коваленко, А.В. Куза.
32. **Язычництво в "Слові о полку Ігоревім" і археологічні пам'ятки Новгород-Сіверщини XII-XIII ст.** // Тези доповідей I обл. конф. з історичного краєзнавства. — Чернігів, 1985.

1986

33. **V Міжнародний Конгрес археологів-славистів у Києві** // Наука і культура. — К.: Знання, 1986.
34. **V Міжнародний Конгрес археологів-славистів** // УІЖ — К., 1986. — № 2 / Співавт.: Г.Ю. Івакін.
35. **Взаимоотношения кочевников и оседлого населения** // Археология Украинской ССР. — К.: Наук. думка, 1986. — Т. 3 / Співавт.: А.О. Козловський, Л.М. Рутківська.

36. **Древнерусские могильники** // Археология Украинской ССР. — К.: Наук. думка, 1986. — Т. 3 / Співавт.: Д.І. Бліфельд.
37. **Жовнинський могильник XI-XIII ст.** // Археологія. — К., 1986. — Вип. 54 / Співавт.: В.Д. Дяченко.
38. **Новгород-Северський** // Археологія Української ССР. — К.: Наук. думка, 1986. — Т. 3 / Співавт.: В.П. Коваленко.
39. **О мировоззрении русов в XII в.** // Тезисы докл. конф., посвященной 90-летию "Слова о полку Игоревом". — Чернигов, 1986.
40. **Памятники кочевых племен Степного Поднепровья IX-XIII вв.** // Археология Украинской ССР. — К.: Наук. думка, 1986. — Т. 3 / Співавт.: А.О. Козловський, Л.М. Рутківська.
41. **Работы в с. Липовое** // АО 1984 г. — М.: Наука, 1986.
42. **Работы Новгород-Северской экспедиции 1984 г.** // АО 1984 г. — М.: Наука, 1986 / Співавт.: О.В. Григорьев, В.П. Коваленко.
43. **Табаевские курганы** // Тезисы докл. конф., посвященной 90-летию Черниговского исторического музея. — Чернигов, 1986.
44. **Хрещення Русі. Погляд археологів** // Наука і суспільство. — К., 1986. — № 6 / Співавт.: І.І. Артеменко.

1987

45. **Археологічний комплекс пам'яток давньоруського часу біля хут. Зелений Гай** // Археологія. — К., 1987. — Вип. 58 / Співавт.: О.В. Сухобоков.
46. **К проблеме градостроительства на Левобережье Днепра в XI-XII вв.** // Труды V Международного конгресса славянской археологии. — Т. I. — Вып. 2а: Происхождение и эволюция раннесредневекового города. — М.: Наука, 1987.
47. **Население Среднего Поднепровья IX-XIII вв. (по данным погребальных памятников).** — К.: Наук. думка, 1987.
48. **Некоторые детали мировосприятия восточных славян I тыс. н. э. по данным погребального обряда** // Религиозные представления в первобытном обществе: Тезисы докл. конф. — М., 1987.
49. **Первые этапы феодализации Посемья по данным погребального обряда** // "Слово о полку Игоревом" и Путивальщина: Тезисы докл. конф. — Путиваль, 1987.

50. Погребальные памятники Среднего Поднепровья IX-XIII вв. // Археология и история Пскова и Псковской земли: Тезисы докл. конф. — Псков, 1987.
51. Работы Чернигово-Северской экспедиции // АО 1985 г. — М.: Наука, 1987 / Співавт.: В.П. Коваленко.
52. Соціально-економічний аспект вивчення слов'янських культур півдня Східної Європи // Археологія. — К., 1987. — Вип. 57 / Співавт.: Р.В. Терпиловський.
53. Этапы распространения христианства в Восточной Европе по данным археологии // Актуальные проблемы атеистической контрпропаганды. — К., 1987.
54. Рец.: Г.Б. Федоров, Г.Ф. Чеботаренко, М.С. Великанова "Бранештский могильник X-XI вв.". — Кишинев, 1984 // Известия АН Молдавской ССР. — Кишинев, 1987 / Співавт.: С.П. Сегеда.

1988

55. Зоны контактов язычества и христианства на восточноевропейской территории в I тысячелетии н. э. // Древнерусское язычество и его традиции: Тезисы докл. конф. — Псков, 1988.
56. Кветуль // Тезисы докл. межвузовской конф. — Брянск, 1988.
57. Курганный могильник в с. Липове // Друта Чернігівська обл. наук. конф. з історичного краєзнавства: Тези доп. — Чернігів-Ніжин, 1988.
58. Курганный могильник X в. у с. Клонов // Чернигов и его округа в IX-XIII вв.: Сб. науч. трудов. — К., 1988 / Співавт.: В.П. Коваленко, А.В. Куза.
59. Некоторые проблемы изучения восточнославянского погребального обряда конца I — начала II тысячелетия н. э. // Новгород и Новгородская земля: история и археология: Тезисы науч.-практ. конф. — Новгород, 1988.
60. Поширення християнства в Київській Русі за археологічними даними // Філософська думка. — К., 1988. — № 5 / Співавт.: І.І. Артеменко.
61. Работы Днепроградской Древнерусской экспедиции // АО 1986 года. — М.: Наука, 1988 / Співавт.: В.О. Петрашенко.
62. Срубные гробницы междуречья Днестра и Десны // Историко-археол. семинар "Чернигов и его округа в IX-XIII вв.": Тезисы докл. — Чернигов, 1988.

63. Феодалізація чернігівської округи в X ст. за даними поховальних пам'яток // Археологія. — К., 1988. — Вип. 61.
64. Христиане некрещеної Русі // Наука и религия. — М., 1988. — № 1.
65. Чернігов и Новгород-Северский в эпоху "Слова о полку Игоревом" // Чернігов и его округа в IX-XIII вв.: Сб. науч. трудов. — К., 1988 / Співавт.: В.П. Коваленко, А.В. Куза.

1989

66. Боги созданы людьми. — К.: Наук. думка, 1989 / Співавт.: І.І. Артеменко.
67. Новгород-Северский IX-XIII вв. // Новгороду-Северскому 1000 лет: Тезисы докл. конф. — Чернігов, 1989 / Співавт.: В.П. Коваленко.
68. Нові дослідження шляху із Булгара в Київ (попереднє повідомлення) // Археологія — К., 1989. — № 4 / Співавт.: А.Х. Халіков.
69. Обряд кремації у стародавнього населення України (V тис. до н. е. — I тис. н.е.) // Археологія — К., 1989. — № 2 / Співавт.: В.В. Отрощенко.
70. Погребальные памятники VIII-XIII вв. в междуречье Десны и Ворсклы // Проблемы археологии Сумщины: Тезисы докл. обл. науч.-практ. конф. — Сумы, 1989.
71. Проблеми давньоруської народності // Проблеми історії та археології давнього населення Української РСР: Тези доп. XX респ. конф. — К., 1989.
72. Рец.: А.С. Хорошев "Политическая история русской канонизации". — М., 1986 // Археологія — К., 1989. — № 1.

1990

73. Археологический комплекс VIII-XIII вв. около с. Журавное на Сумщине // Тезисы докл. и сообщ. I Сумской обл. научн. - краеведч. конф. — Сумы, 1990.
74. Гуциньський могильник // Чернігівщина. Енциклопедичний довідник. — К.: Укр. енциклопедія, 1990.
75. Клопівський могильник // Чернігівщина. Енциклопедичний довідник. — К.: Укр. енциклопедія, 1990.

76. **Шестовидный могильник** // Чернігівщина. Енциклопедичний довідник. — К.: Укр. енциклопедія, 1990.
77. **Давньоруські некрополі** // Чернігівщина. Енциклопедичний довідник. — К.: Укр. енциклопедія, 1990.
78. **Давньоруська народність** // УІЖ. — К., 1990. — № 7.
79. **Дослідження кінця XIX — початку XX ст. в с. Липове** // Вивчення історичної та культурної спадщини Роменщини: проблеми і перспективи. Тези доп. і повід. конф., присвяч. 70-річчю Роменського краєзнавчого музею. — Суми-Ромен, 1990.
80. **Концепция язычества и христианства в зарубежной историографии и данные археологии** // Славяне и Русь (в зарубежной историографии). — К.: Наук. думка, 1990 / Співавт.: Я.Є. Боровський.
81. **Некоторые сведения о распространении христианства на юге Руси по данным погребального обряда** // Обряды и верования древнего населения Украины. — К.: Наук. думка, 1990.
82. **Погребальные памятники Южнорусских земель IX-XIII вв.** — К.: Наук. думка, 1990.
83. **Похороння скандинавів на півдні Київської Русі** // Археологія. — 1990. — № 4.
84. **Проблема "город и округа" в контексте изучения Черниговского региона** // "Чернигов и округа в IX-XIII вв.". Тезисы историко-археологического семинара. — Чернигов, 1990.
85. **Путь из Булгара в Киев: результаты и задачи исследований** // Археологическое изучение микрорегионов: итоги и перспективы: Тезисы докл. научн. конф. — Воронеж, 1990 / Співавт.: А.Х. Халіков.
86. **Срубные гробницы Южной Руси** // Проблемы археологии Южной Руси. — К. Наук. думка, 1990.
87. **Южнорусские земли IX-XIII вв. (По данным погребальных памятников)**: Автореф. дис... докт. ист. наук. / АН УССР. ИА. — К., 1990.
88. **Этнический состав населения Южнорусских земель по данным погребальных памятников** // VI Международный Конгресс славянской археологии: Тезисы докл. сов. делегации. — М.: Наука, 1990.

1991

89. Гончарные горны XII века на поселении Автуничи // Тезисы 2-ой Гомельской обл. конф. по ист. краеведению. — Гомель, 1991 / Співавт.: В.П. Коваленко, Р.С. Орлов.
90. До передісторії українського етносу // УІЖ. — К., 1991. — № 10.
91. Древнерусское поселение у с. Автуничи на Черниговщине // Древнерусская деревня. Археологические исследование микрорегионов: Тезисы докл. конф. — М., 1991 / Співавт.: В.П. Коваленко.
92. Исследования древнерусского поселения у с. Автуничи // Археологічні дослідження на Україні у 1990 р. — К., 1991 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко.
93. О причинах и первоначальных очагах христианизации населения Восточной Европы // Духовная культура древних обществ на территории Украины. — К.: Наук. думка, 1991.
94. Общие закономерности торгово-экономических взаимоотношений Киева и Булгара в IX-XIII вв. // Путь из Булгара в Киев: Тезисы докл. конф. — Казань, 1991.
95. Южнорусское село: результаты и перспективы исследований // Древнерусская деревня. Археологические исследование микрорегионов: Тезисы докл. конф. — М., 1991.

1992

96. Булгар — Киев: один из маршрутов Великого шелкового пути в эпоху Средневековья // Степи Восточной Европы во взаимосвязи Востока и Запада в Средневековье: Тезисы докл. международного научн. семинара. — Донецк, 1992.
97. Давньоруське поселення біля с. Автуничі на Чернігівщині // Проблеми вивчення середньовічного села на Поліссі. — Чернігів, 1992 / Співавт.: В.П. Коваленко.
98. Дружинна культура IX-X ст. на Чернігівщині // Інформаційний бюлетень Комітету науки і культури для зв'язків з українцями за кордоном при АНУ. — К., 1992. — № 2.
99. Епічний склад населення Південноруських земель (за матеріалами поховальних пам'яток) // Археологія. — К., 1992. — № 1.
100. Костниця в Антонієвих печерах в Чернігові (про деякі особливості християнської обрядовості на Русі) // 1000 років Чернігівської єпархії: Тези допов. конф. — Чернігів, 1992 / Співавт.: В.Я. Руденко.

101. **Общие закономерности торгово-экономических взаимоотношений Киева и Булгара в IX-XIII вв.** // Путь из Булгара в Киев. — Казань, 1992.

102. **Розвиток господарського природокористування на Поліссі в середньовічні часи** // Проблеми вивчення середньовічного села на Поліссі. — Чернігів, 1992 / Співавт.: А.П. Томашевський.

103. **"Русский" участок пути Булгар — Киев (особенности поселений и маршрута)** // Путь из Булгара в Киев. — Казань, 1992 / Співавт.: М.М. Ієвлев.

1993

104. **Археологический комплекс Журавное — опорный центр Руси на границе со Степью** // Археология и история юго-востока Древней Руси: Тезисы докл. конф. — Воронеж, 1993.

105. **Археологічний комплекс пам'яток VIII-XIII ст. біля с. Зелений Гай** // Роль ранніх міських центрів в становленні Київської Русі. — Суми, 1993 / Співавт.: П.М. Покас.

106. **Археологія України: сучасний стан досліджень** // Міфологія в українській історіографії (XIX-XX ст.). — К., 1993.

107. **Давньоруське поселення біля с. Автуничі: черговий етап дослідження** // Археологічні дослідження на Україні 1992 року. — К., 1993 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко.

108. **Дослідження багатощарового поселення біля с. Софіївська Борщагівка** // Археологічні дослідження на Україні 1992 року. — К., 1993 / Співавт.: В.К. Козюба, Л.В. Шевцова.

109. **З життя киян часів Батия (новий археологічний факт)** // КС. — К., 1993. — № 5 / Співавт.: І.А. Готун.

110. **Літописний Оргощ** // Роль ранніх міських центрів в становленні Київської Русі. — Суми, 1993 / Співавт.: В.П. Коваленко.

111. **Материалы погребальных памятников IX-XIII вв. об этническом составе населения Южнорусских земель** // Славянская археология 1990. Этногенез, расселение, духовная культура славян. — М., 1993.

112. **"Місто і округа" в контексті вивчення Чернігівського регіону** // Старожитності Південної Русі. — Чернігів: Сівер. думка, 1993.

113. **Могили Чернігово-Сіверської землі** // Слов'яни і Русь у науковій спадщині Д.Я. Самоквасова. — Чернігів: Сівер. думка, 1993.

114. **Населення Південноруських земель IX-XIII ст. (за матеріалами некрополів).** — К.: Наук. думка, 1993.
115. **Нові дослідження південноруського села // Археологічні дослідження в Україні 1991 року.** — Луцьк, 1993 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко.
116. **О степени этнической интеграции восточных славян в эпоху Средневековья // Истоки русской культуры: Тезисы докл. конф.** — М., 1993.
117. **Полесское село древнерусского времени (по материалам поселения Автунич)** // Час, пам'ятки, люди: Тез. докл. міжнар. конф. — Мінск, 1993 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко.
118. **Соціальний аспект в забудові та хронологічні етапи функціонування давньоруського селища Автуничі // Слов'яни і Русь у науковій спадщині Д.Я. Самоквасова.** — Чернігів: Сівер. думка, 1993 / Співавт.: І.А. Готун.

1994

119. **Автуничі — сельское поселение эпохи Киевской Руси // Природа.** — М., 1994. — № 5.
120. **Етнічні процеси на території України в давньоруські часи // Старожитності Русі — України.** — К., 1994.
121. **Етнічний склад населення Поросся в XI-XIII ст. // Проблеми збереження та відродження пам'яток історії та культури.** — Біла Церква, 1994.
122. **Літописний Вир в контексті формування "градів" на Дніпровському Лівобережжі // Проблеми ранньослов'янської та давньоруської археології Посем'я.** — Білопілля, 1994 / Співавт.: В.П. Коваленко.
123. **Людина часів середньовіччя в природному середовищі Полісся // Чернігівська земля у давнину і середньовіччі: Тези допов. конф.** — Київ-Славутич, 1994 / Співавт.: А.П. Томашевський.
124. **Могильники кінця I — початку II тисячоліть н. е. — один із елементів дослідження градів Карпатського регіону // Еволюція розвитку слов'янських градів VIII-XIV ст. у передгір'ї Карпат і Татр.** — Львів, 1994.
125. **Підплитові поховання на південноруських могильниках // Населення Прутсько-Дніпровського межиріччя та суміжних регіонів в другій половині I — на початку II тис. н. е.: Тези допов.** — Чернівці, 1994.

126. Сучасний стан досліджень в українській археології // Український історик. — К., 1994. — Т. 31. — Ч. 120.

1995

127. Археологічні пам'ятки Верхнього Попруття другої половини I тис. н. е. // Конференція українсько-румунської комісії з історії, археології, етнології та фольклористики. — Чернівці, 1995 / Співавт.: Л.П. Михайлина.

128. Вадим Щербаківський — дослідник лівобережних некрополів епохи Київської Русі // Полтавський археологічний збірник. — Полтава: Полтав. літератор, 1995. — Ч. 4.

129. Давньоруське поселення Автуниці — результати останніх сезонів // Слов'яно-руські старожитності Північного Лівобережжя. — Чернівці: Сівер. думка, 1995 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко, А.В. Петраускас.

130. Древліани в ранній історії Київської Русі // Матеріали та тези наук. конф. до 130-річчя Житомирського краєзнавчого музею. — Житомир, 1995.

131. Древнерусские монастыри Среднего Поднепровья (X-XIII вв.) // La vie quotidienne des moines et chanoines reguliers au Moyen Ege et Temps modernes. — Wroclaw, 1995.

132. Древнерусские монастыри Среднего Поднепровья // Восточная Европа в древности и средневековье. — М., 1995.

133. Дружинна культура Чернігівщини // Слов'яно-руські старожитності Північного Лівобережжя. — Чернівці: Сівер. думка, 1995.

134. Етнічний розшиток // Давня історія України. — К.: Либідь, 1995. — Кн. 2. — Розд. II. 7.

135. Міжнародні відносини. Русь і кочовий світ // Давня історія України. — К.: Либідь, 1995. — Кн. 2. — Розд. II. 8.

136. Період раннього феодалізму // Давня історія України. — К.: Либідь, 1995. — Кн. 2. — Розд. II. 3.

137. Полесское село в древнерусской истории (по материалам поселения Автуничи) // Деснянские древности. — Брянск, 1995 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко.

138. Становлення Новгород-Сіверського в контексті теорії бінарних опозицій // Археологічні старожитності Подесення. — Чернівці, 1995.

139. Стародавня доба // Історія України: нове бачення. — К., 1995.

140. До проблеми заселення середньодніпровського регіону в XIII-XIV ст. // Святий князь Михайло Чернігівський та його доба. — Чернігів: Сівер. думка, 1996.
141. Етнічні процеси в карпато-дунайському регіоні // Тези допов. III наук. сесії румунсько-української комісії з питань історії, археології, етнографії та фольклору. — Галанешти-Сучава, 1996 / Співавт.: Л.П. Михайлина.
142. Етнічні процеси в часи Київської Русі // Третій міжнародний конгрес українців: Історія. Ч. I. — Харків, 1996.
143. Київська Русь: від язичництва до християнства. — К.: Глобус, 1996 / Співавт.: В.М. Ричка.
144. Київська Русь: результати та перспективи досліджень // УІЖ. — К., 1996. — № 4.
145. Кочівники України та їх сусіди в кінці I — на початку II тисячоліття н. е. // Кочівники України. — Katowice, 1996.
146. Новгород-Северский: некоторые итоги и перспективы исследования // На Юго-Востоке Древней Руси. — Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1996 / Співавт.: В.П. Коваленко, А.В. Куза.
147. Південно-західні кордони Київської Русі за матеріалами поховальних пам'яток // Poczatki sasiedzwa. Pogranicze etnizne polsko-tusko-slowackie w sredniowieczu. — Rzeszow, 1996.
148. Поселення Автуничі: 10 років досліджень // VI Міжнародний Конгрес слов'янської археології: Тези допов. української делегації. — К., 1996 / Співавт.: В.П. Коваленко.
149. Проживання скандинавів на півдні Русі і Польщі // Słowianszyzna w Europie Sredniowiecznej. — Wrocław, 1996. — Т. I.
150. Садиба І. Мазепи на Гончарівці в Батурині // Людина, суспільство, культура: історія і сучасність. — Чернігів, 1996 / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.
151. Середньовічне поліське село (за матеріалами досліджень Автуницького комплексу) // Полісся: культура, історія: Мат. міжнародної конф. — К., 1996 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко.

152. **Среднее Поднепровье в системе прибалтийских связей конца I — первой половины II тыс. н. э.** // "Путь из варяг в греки": проблемы этнокультурного взаимодействия в средневековом мире: Тезисы докл. конф. — М., 1996 / Співавт.: В.М. Зюденко.
153. **Читання пам'яті проф. Вадима Щербаківського** // Археологія. — К., 1996. — № 3 / Співавт.: О.Б. Супруненко.

1997

154. **Батурин: історико-топографічна структура та етапи розвитку** // Проблеми урбанізації та етнокультурних контактів в Південно-Східній Європі. — К., 1997 / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.
155. **Булгар — Киев. Пути-связи-судьбы.** — К.: изд. ИА НАН Украины, 1997 / Співавт.: А.Х. Халіков.
156. **Городище I. Мазепи на Гончарівці** // Література та культура Полісся. — Ніжин, 1997. — Вип. 8 / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.
157. **Жилища гончаров XI-XII вв. на селище Автунич на Черниговщині** // Історично-археологічний збірник. — Мінськ, 1997. — № 12.
158. **Кочевники Причерноморья на рубеже тысячелетий (венгры, печенег, торки).** — Николаев: Возможности Киммерии, 1997.
159. **Лісове господарство в давньоруський час на прикладі Автуницького поселення** // Проблеми походження та історичного розвитку слов'ян: Збірник наукових статей, присвячений 100-річчю з дня народження В.П. Петрова. — Київ-Львів: вид. РАС, 1997.
160. **Половці і Русь в XI ст.** // Любецький з'їзд князів 1097 року в історичній долі Київської Русі. — Чернігів: Сівер. думка, 1997.
161. **Початкові етапи урбанізації на території України** // Проблеми урбанізації та етнокультурних контактів в Південно-Східній Європі. — К., 1997 / Співавт.: О.Г. Колесников, С.Д. Крижицький, В.Ю. Мурзін.
162. **Причини прийняття християнства на Русі (традиційні та нетрадиційні погляди)** // Християнство в контексті історії культури України. — К., 1997.
163. **Продовження досліджень давньоруського селища Автуничі** // Археологічні дослідження в Україні 1993 року. — К., 1997 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко.

164. Просторові та еколого-господарські аспекти досліджень давньоруського селища **Автуничі** // Археометрія та охорона історико-культурної спадщини. — К., 1997. — № 1 / Співавт.: А.П. Томашевський.
165. Поселення **X-XIII ст. біля с. Автуничі** // Південноруське село IX-XIII ст. (нові пам'ятки матеріальної культури). — К., 1997 / Співавт.: Р.С. Орлов, В.П. Коваленко та ін.
166. **Стародавня доба** // Історія України. — К., 1997.
167. **Створено Український національний комітет МУСА** // Археологія. — К., 1997. — № 3.
168. **Степень этнической интеграции восточных славян в древнерусское время** // Истоки русской культуры. — М., 1997.
169. **Хазари**. — Николаев: Возможности Киммерии, 1997.
170. **Хозарія і східні слов'яни** // Новые страницы истории Южной Украины. — Николаев, 1997.

1998

171. **Вивчення "української" частини середньовічного торгового шляху Київ — Регенсбург** // Археологічні відкриття в Україні 1997-1998 рр. — К., 1998 / Співавт.: Б.А. Звіздецький.
172. **Давньоруське поселення Автуничі** // Археологічні відкриття в Україні 1997-1998 рр. — К., 1998 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко.
173. **До вивчення старожитностей Софійської Борщагівки** // Археологічні відкриття в Україні 1997-1998 рр. — К., 1998 / Співавт.: І.А. Готун, Р.М. Осадчий, А.В. Петраускас, О.В. Філюк.
174. **К 60-летию Петра Петровича Толочко** // Российская археология. — М., 1998. — № 1 / Співавт.: А.В. Чернецов.
175. **Материалы дружинных захоронений о роли военной элиты в формировании городских центров Киевской Руси** // Проблемы і задачі воєнної історії в сучасних умовах. — К., 1998.
176. **Матеріали Журавнівського комплексу в контексті дослідження проблеми давньоруського міста** // Історія Русі-України (Історико-археологічний збірник). — К., 1998.
177. **Нова робота з українознавства** // Нова політика. — К., 1998. — № 1.

178. **Петру Петровичу Толочку — 60** // Археометрія та охорона історико-культурної спадщини. — К., 1998. — № 2 / Співавт.: В.П. Дудкін.

179. **Середньовічні кочівники в Північному Причорномор'ї (від мадярів до монголо-татар)** // Південна Україна: проблеми історичних досліджень. — Миколаїв, 1998. — Ч.1.

180. **Яблунівські кургани: хронологія та етнічна приналежність населення** // Археологія. — К., 1998. — № 2 / Співавт.: П.М. Покас.

1999

181. **Археологічні дослідження Батурина в 1995-1997 рр.** // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. — К., 1999. — Вип. 8 / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.

182. **Булгар и Киев в системе торговли между городами Восточной Европы** // Международные связи, торговые пути и города Среднего Поволжья IX-XII веков. — Казань, 1999.

183. **Гуманістичні погляди С.Ф. і М.С. Грушевських** // Інтелекція — гуманна об'єднувальна сила сучасного суспільства. — К., 1999.

184. **Карпати у X-XIV століттях** // Етногенез та етнічна історія населення Українських Карпат. — Львів, 1999. — Т. I.

185. **"Поляне яке ныне зовомая Русь"** // Етнокультурні процеси в Південно-Східній Європі в I тисячолітті н. е. — Київ-Львів, 1999.

186. **Протистояння Русі Полю (за матеріалами межиріччя Сули і Сіверського Дінця)** // Археологічний літопис Лівобережної України. — Полтава, Археологія, 1999. — № 1 (5).

187. **Роботи 1998 р. на селищі Коровель біля Шестовицького городища** // Археологічні відкриття в Україні 1998-1999 рр. — К., 1999 / Співавт.: І.А. Готун.

188. **Роботи Шестовицької експедиції 1998 р.** // Археологічні відкриття в Україні 1998-1999 рр. — К., 1999 / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.

189. **Росіяни і українці: початкові етапи формування народів** // Кіровоградщина на зламі тисячоліть: стан, проблеми, перспективи. — Кіровоград, 1999.

190. **Русь на Дніпре** // Родина. — М., 1999. — № 8.

191. **Соціальні відносини на селі в давньоруські часи** // Археологія. — К., 1999. — № 2.

192. **Чому Русь прийняла християнство?** // Людина і світ. — К., 1999. — № 1.

2000

193. **Десятий сезон досліджень давньоруського селища Автунічі** // Археологічні дослідження в Україні 1994-1996 років. — Київ: Прайм, 2000 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко.

194. **Дослідження поселення Автунічі в 1994 році** // Археологічні дослідження в Україні 1994-1996 років. — Київ: Прайм, 2000 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко, А.В. Петраускас, Л.В. Шевцова.

195. **Етнічний розвиток у IX-XI ст.** // Етнічна історія давньої України. — К., 2000. — Розділ IV. — Глава 3.

196. **Етнічний склад населення Південноруських земель** // Давня історія України. — Т. 3: Слов'яно-Руська доба. — К.: вид. ІА НАН України, 2000. — Ч. 2. — Розд. VI. — Глава 4.

197. **Етнічні процеси в епоху феодальної роздробленості Київської Русі XII-XIII ст.** // Давня історія України. — Т. 3: Слов'яно-Руська доба. — К.: вид. ІА НАН України, 2000. — Ч. 2. — Розд. VI. — Глава 3.

198. **Етнічні процеси в IX-XI ст.** // Давня історія України. — Т. 3: Слов'яно-Руська доба. — К.: вид. ІА НАН України, 2000. — Ч. 2. — Розд. VI. — Глава 2.

199. **Етнічні процеси на землях Північного Причорномор'я та Криму (IX-XIII ст.)** // Етнічна історія давньої України. — К.: вид. ІА НАН України, 2000. — Розділ IV. — Глава 5.

200. **Замки Київської Русі як соціальний тип поселень** // Україна в Центрально-Східній Європі: студії з історії XI-XVIII ст. — К., 2000.

201. **Київська Русь і німецькі землі в IX-XIII ст.** // Діалог. — К., 2000. — № 1.

202. **Киевопоппаня Володимира Святославича** // Давня історія України. — Т. 3: Слов'яно-Руська доба. — К.: вид. ІА НАН України, 2000. — Ч. 2. — Розд. I. — Глава 3.

203. **Об'єднання східнослов'янських земель у єдиній державній системі** // Давня історія України. — Т. 3: Слов'яно-Руська доба. — К.: вид. ІА НАН України, 2000. — Ч. 2. — Розд. I. — Глава 1.

204. Проблема древнерусской этнической общности // Восточно-европейский археологический журнал. — 2000. — Март-апрель / Співавт.: Л.І. Іванченко.
205. Роботи Дніпровської давньоруської експедиції в 1995 році // Археологічні дослідження в Україні 1994-1996 років. — Київ: Прайм, 2000 / Співавт.: І.А. Готун, В.П. Коваленко, А.В. Петраускас, Л.В. Шевцова.
206. Роль військової еліти у формуванні міських центрів Київської Русі за матеріалами поховань // Realites Byzantines. — 2000. — 7 / (французькою мовою).
207. Русь і кочовий світ степів // Давня історія України. — Т. 3: Слов'яно-Руська доба. — К.: вид. ІА НАН України, 2000. — Ч. 2. — Розд. VII. — Глава 4.
208. Русь наприкінці IX — в другій половині X ст. // Давня історія України. — Т. 3: Слов'яно-Руська доба. — К.: вид. ІА НАН України, 2000. — Ч. 2. — Розд. I. — Глава 2.
209. Середнє Подністров'я у давньоруський час // Давня і середньовічна історія України. — Кам'янець-Подільський, 2000.
210. Стародавня доба // Історія України: нове бачення. — К., 2000.
211. Східні слов'яни напередодні утворення Київської Русі // Етнічна історія давньої України. — К., 2000. — Розділ IV. — Глава 2.
212. Східнослов'янське суспільство напередодні утворення Київської Русі // Давня історія України. — Т. 3: Слов'яно-Руська доба. — К.: вид. ІА НАН України, 2000. — Ч. 2. — Розд. VI. — Глава 1.
213. Рец.: Писаренко Ю. Велес — Волос у язичницькому світі Давньої Русі. — К.: Манускрипт, 1997. — 239 с. // Археологія. — К., 2000. — № 3 / Співавт.: І.С. Винокур.

2001

214. Автуничі // Енциклопедія історії України: Робочий зошит. — К., 2001.
215. Автуничі // Енциклопедія сучасної України. — К., 2001. — Т. 1.
216. Амулет // Енциклопедія сучасної України. — К., 2001. — Т. 1.
217. Булгар — Киев — Регенсбург: одна из нитей Великого Шелкового пути в средние века // Древний мир. — К., 2001. — № 2.
218. Викинги на юге Руси // Древний мир. — К., 2001. — № 1.

219. Дві імперії — два етноси // УІЖ. — К., 2001. — № 3.
220. Етнічні процеси на Русі в часи ранньофеодальної монархії // Магістеріум. — К., 2001. — Вип. VI.
221. Замки Київської Русі // Історія України. — К., 2001. — № 4.
222. Київська Русь і німецькі землі у IX-XIII ст. // Історія України. — К., 2001. — № 18.
223. Київська Русь: етапи формування державної території // Археологія. — К., 2001. — № 1.
224. Мандрівка "старих маляр" на "нову батьківщину" (пошуки варіантів шляху) // Magyarorszag ts a Kijevi Ruszi. — Ungvar, 2001 / (англійською мовою).
225. На кожне історичне явище впливають кілька факторів // Сучасна політична ситуація в Україні: між Сходом і Заходом. — К., 2001.
226. Релігія і церква // Історія української культури. — К., 2001. — Т. I.

2002

227. Анна Київська, королева Франції // Діалог. — К., 2002. — № 2.
228. Етнополітичні процеси слов'ян Східної Європи на етапі державотворення // Україна в Центрально-Східній Європі. — К., 2002. — Вип. 2.
229. З міфів народів світу: про час появи східнослов'янських націй // Ruthenica. — 2002. — Т. I.
230. И так разошелся славянский народ // Родина. — М., 2002. — № 11-12 / Співавт.: Л.І. Іванченко.
231. Кумран в истории христианства // Древний мир. — К., 2002. — № 3.
232. Погосты в Киевской Руси // Русь в IX-XIV веках: взаимодействие Севера и Юга: Тезисы докл. научн. конф. — М., 2002.
233. Поляни — руси та інші літописні племена півдня Східної Європи // А се его серебро. — К., 2002.
234. Поляни і древліани: бінарна опозиція // Михайло Брайчевський. Вчений і особистість. — К., 2002 / Співавт.: Л.І. Іванченко.
235. Протоміста Київської Русі (на прикладі Дніпровського Лівобережжя) // Наукові записки. — К., 2002. — Т. 20. — Історичні науки, Ч. 2.

236. **Середньовічна світська еліта Русі й України** // В'ячеслав Липинський в історії України (До 120-річчя з дня народження). — К., 2002.
237. **Стародавня доба** // Історія України. — Видання 3-тє. — К., 2002.
238. **Християнство в середньовічному Києві** // Діалог. — К., 2002. — № 3.

2003

239. **Автуничі** // Енциклопедія історії України. — К., 2003. — Т. I.
240. **Археологические исследования Шестовицкого комплекса в 1998-2002 гг.** // Дружинні старожитності Центрально-Східної Європи VIII-X ст. — Чернівці: Сівер. думка, 2003 / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.
241. **Баян** // Енциклопедія історії України. — К., 2003. — Т. I.
242. **Василів** // Енциклопедія історії України. — К., 2003. — Т. I.
243. **Висновки** // Село Київської Русі (за матеріалами Південноруських земель). — К.: Шлях, 2003.
244. **Вступ** // Село Київської Русі (за матеріалами Південноруських земель). — К.: Шлях, 2003.
245. **Дослідження сільських пам'яток епохи Київської Русі в Україні** // УІЖ. — К., 2003. — № 3.
246. **Культура "мовчазної більшості" епохи Київської Русі** // Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до кінця XVIII ст.). — К., 2003. — Вип. 3.
247. **Погости в системі давньоруських населених пунктів** // Археологічні студії. — Київ-Чернівці: Прут, 2003. — Вип. 2.
248. **Полесское село в системе внутригосударственных и межгосударственных связей (на примере исследования Автуничского комплекса)** // Межславянские связи и взаимодействия в Восточной Европе: история, проблемы, перспективы. — Брянск, 2003 / Співавт.: І.А. Готун.
249. **Сакральні комплекси Переяславської землі** // Наукові записки з української історії: Збірник наукових статей. — Вип. 14. — Переяслав-Хмельницький, 2003.
250. **Світогляд сільського люду в давньоруські часи** // Киевская Русь и Польша в средние века (X-XIII вв.). — Варшава, 2003.

251. "Слово о полку Ігоревім" і світогляд русів XII ст. // Магістеріум. — К., 2003. — Вип. 11 / Співавт.: С.В. Кулаков.
252. Суспільні відносини й світогляд сільського люду // Село Київської Русі (за матеріалами Південноруських земель). — К.: Шлях, 2003.

2004

253. Батурин — неізнестний город Южно́й Руси // Славянський мир Полесся в древности и средневековье. — Гомель, 2004 / Співавт.: В.П. Коваленко, В.І. Мезенцев, Ю.М. Ситий.
254. Давні та середньовічні цивілізації в Україні // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект. — К., 2004.
255. Давньоруське селище Автуничі в системі економічних зв'язків з Кримом та Північним Причорномор'ям // Причорноморье, Крым, Русь в истории и культуре: Матеріали II Судакской международной науч. конференции. — Киев-Судак: Академперіодика, 2004. — Часть III / Співавт.: І.А. Готун, А.В. Петраускас.
256. Дитинець // Енциклопедія історії України. — К., 2004. — Т. 2.
257. Дорогобуж // Енциклопедія історії України. — К., 2004. — Т. 2.
258. Дослідження в Шестовиці в 2001-2002 рр. // Археологічні відкриття в Україні 2002-2003 рр. — К.: Шлях, 2004. — Вип. 6 / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.
259. Дружинники — козаки — лицарі // Археологія. — К., 2004. — № 1.
260. Київ та Іскоростень в контексті поляно-древлянського протистояння // Стародавній Іскоростень і слов'янські гради: Зб. наук. праць. — К.: Корвін Пресс, 2004.
261. Київська Русь: держава, культура, народність // Наукові записки. Історичні науки. — Т. 27. — К., 2004.
262. Население Хазарского каганата в Юго-Восточном Крыму // Сугдейский сборник. — Киев-Судак, 2004.
263. Охоронні археологічні дослідження в Чернігові в 2003 р. // Археологічні відкриття в Україні 2002-2003 рр. — К.: Шлях, 2004. — Вип. 6 / Співавт.: А.Л. Казаков, С.О. Сорокін, О.Є. Черненко.
264. Південноруські храми (розміщення, розміри, хронологія) // УІЖ. — К., 2004 — № 3.

265. Про відмінності давньоруської Півночі від Півдня // Україна в Центрально-Східній Європі. — К., 2004. — Вип. 4.
266. Русские и украинцы — время формирования народов // Діалог. — К., 2004. — № 4.
267. Средневековый путь Булгар — Киев — Регенсбург // Евразия: Этнокультурное взаимодействие и исторические судьбы. — М., 2004.
268. Судацький хрест XIII ст. // Причорномор'є, Крим, Русь в історії та культурі: Матеріали II Судацької міжнародної науч. конференції. — Київ-Судак, 2004. — Часть II / Співавт.: Л.І. Іванченко.
269. Східні слов'яни на етапі державотворення // Наукові записки з української історії: Збірник наукових статей. — Переяслав-Хмельницький, 2004. — Вип. 16.
270. Українські козаки і західноєвропейські лицарі (порівняльна характеристика) // "Істину встановлює суд історії": Збірник на пошану П.Ф. Шевченка. — К., 2004. — Т. 2: Наукові студії.
271. Ще раз про функції Райковецького городища // Літописний Губин в контексті історії Болохівської землі XII-XIII ст.: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 800-річчю Губина. — Київ-Кам'янець-Подільський-Старокостянтинів: вид. ПП Мельник А.А., 2004.
272. Рец.: "Центральна Україна за доби класичного середньовіччя: студії з історії XIV ст." (НАН України, Інститут історії України. Наук. ред. Ф.М. Шабульдо. Упорядн. О.Д. Ерайченко. — К., 2003. — 140 с.) // Археологія. — К., 2004. — № 3.

2005

273. Археологічні дослідження Батурина в 2003-2004 рр. // Археологічні дослідження в Україні 2003-2004 рр. — Київ-Запоріжжя: Дике Поле, 2005 — Вип. 7. / Співавт.: В.П. Коваленко, В.І. Мезенцев, Ю.М. Ситий.
274. Вал // Енциклопедія сучасної України. — К., 2005. — Т. 4.
275. Василів // Енциклопедія сучасної України. — К., 2005. — Т. 4.
276. Дослідження в Шестовиці 2003-2004 рр. // Археологічні дослідження в Україні 2003-2004 рр. — Київ-Запоріжжя: Дике Поле, 2005. — Вип. 7. / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.

277. Дружинні "гарнізони" Київської Русі // Нариси з воєнної історії Давньої України. — К., 2005.
278. Звенигород // Енциклопедія історії України. — К.: Наук. думка, 2005. — Т. 3.
279. Зелений Гай // Енциклопедія історії України. — К.: Наук. думка, 2005. — Т. 3.
280. Київська Русь // Археологія України: Курс лекцій. — К.: Либідь, 2005.
281. Місце князівської військової дружини в державній системі Київської Русі // Воєнна історія. — К., 2005. — № 5-6.
282. Південний вектор зв'язків — один із показників неординарності селища Автуниці // Судейский сборник. — Киев-Судак, 2005. — Вып. II. / Співавт.: І.А. Готун, А.В. Петраускас.
283. Південні межі Галицького князівства в контексті вивчення південноруського прикордоння // Україна в Центральній-Східній Європі. — К., 2005. — Вип. 5.
284. Село давньоруського півдня: результати і перспективи досліджень // Наукові записки з української історії: Збірник наукових статей присвячений пам'яті В.В. Седова. — Переяслав-Хмельницький, 2005. — Вип. 16.
285. Цивілізаційна історія України. — К., 2005 / Співавт.: М. Є. Горелов, О.О. Рафальський.

2006

286. Археологічні дослідження Батурина в 2005 р. // Археологічні дослідження в Україні 2004-2005 рр. — Київ-Запоріжжя: ІА НАН України, Дике Поле, 2006. — Вип. 8. / Співавт.: В.П. Коваленко, В.І. Мезенцев, Ю.М. Ситий.
287. Археологія епохи Київської Русі на зламі століть // Археологія у Києво-Могилянській Академії. — К., 2006.
288. Викинг из Шестовицы // Родина. — М., 2006. — № 10 / Співавт.: В.П. Коваленко.
289. Дослідження Шестовиці в 2005 р. // Археологічні дослідження в Україні 2004-2005 рр. — Київ-Запоріжжя: ІА НАН України, Дике Поле, 2006 — Вип. 8. / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.

290. "Етнічний казан" на Десні (до інтерпретації Шестовицького археологічного комплексу) // Слов'янські обрії: Міждисциплінарний збірник наукових праць. — К., 2006 — Вип. 1. / Співавт.: В.П. Коваленко.
291. **Захисники — володарі "Руської землі"** // Слов'янські обрії. Міждисциплінарний збірник наукових праць. — К., 2006. — Вип. 1.
292. **Місце Київської Русі в середньовічному європейському світі** // Русь на перехресті світів (міжнародні впливи на формування Давньоруської держави). IX-X ст. — Чернігів: Сівер. думка, 2006.
293. **Об одной группе протогородов Днепровского Левобережья** // Русский сборник. — Брянск, 2006.
294. **Охоронні археологічні дослідження в м. Чернігові у 2004 р.** // Археологічні дослідження в Україні 2004-2005 рр. — Київ-Запоріжжя: ІА НАН України, Дике Поле, 2006 — Вип. 8. / Співавт.: А.Л. Казаков, С.О. Сорокін, О.Є. Черненко.
295. **Охоронні археологічні дослідження в м. Чернігові у 2005 р.** // Археологічні дослідження в Україні 2004-2005 рр. — Київ-Запоріжжя: ІА НАН України, Дике Поле, 2006 — Вип. 8. / Співавт.: А.Л. Казаков, С.О. Сорокін, О.Є. Черненко.
296. **Рівні етнічної самосвідомості давньоруського населення** // УІЖ. — К., 2006. — № 2.
297. **Роль еліт Київської та Козацької держав у тогочасних історичних процесах** // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй. — К.: вид. ТОВ "УПВК ЕксОб", 2006. — Т. 1.
298. **Село і селянство в добу раннього середньовіччя** // Історія українського селянства. — К.: Наук. думка, 2006. — Т. 1.
299. **Синьоводська битва 1362 р. в контексті майбутніх досліджень** // Північне Причорномор'я і Крим в добу середньовіччя (XIV-XVI ст.). — Кіровоград, 2006.
300. **Українські козаки та їх рицарські аналоги в середньовічній Європі** // Історія українського козацтва: Нариси у 2-х томах. — К.: Видавничий дім КМА, 2006. — Т. 1.
301. **Центральноукраїнські землі в системі економічних зв'язків Золотої Орди** // Північне Причорномор'я і Крим в добу середньовіччя (XIV-XVI ст.). — Кіровоград, 2006. / Співавт.: О.О. Рафальський.

302. **Цивілізаційна історія України: Нариси.** — К., 2006 / Спів-авт.: М. Є. Горелов, О.О. Рафальський.

303. **Шестовица: "етнический котел" на Десне эпохи формирования Древнерусского государства // Славяно-русское ювелирное дело и его истоки.** — СПб.: Нестор-История, 2006 / Співавт.: В.П. Коваленко.

2007

304. **Археологічні дослідження на території Чернігова у 2006 р.** // Археологічні дослідження в Україні 2005-2007 рр. — Київ-Запоріжжя: ІА НАН України, Дике Поле, 2007. — Вип. 9. / Спів-авт.: А.Л. Казаков, С.О. Сорокін, О.Є. Черненко.

305. **Від редактора // Покас П.М., Осадчий Є.М., Приймак В.В. Зелений Гай І.** — Полтава: Техсервіс, 2007.

306. **Держава Київська Русь // ORI dei cavalieri delle steppe. Collezioni dai Musei dell Ukraina.** — Milano, 2007 / (італійською мовою).

307. **Дослідження 2006 р. в Батурині // Археологічні дослідження в Україні 2005-2007 рр.** — Київ-Запоріжжя: ІА НАН України, Дике Поле, 2007. — Вип. 9. / Співавт.: В.П. Коваленко, В.І. Мезенцев, Ю.М. Ситий.

308. **Дослідження в Шестовиці у 2006 р. // Археологічні дослідження в Україні 2005-2007 рр.** — Київ-Запоріжжя: ІА НАН України, Дике Поле, 2007, — Вип. 9 / Співавт.: О.М. Веремейчик, В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.

309. **Из Царьграда через Моравию // Три Софии: Киев — Новгород — Полоцк.** // Родина. — М., 2007 — № 6.

310. **Кельти // Енциклопедія історії України.** — К., 2007. — Т. 4.

311. **Київська Русь і країни Європи: характерні риси східнослов'янської державності, рівні міжнародних відносин та напрями контактів // УІЖ.** — К., 2007. — № 1.

312. **"Кияни", "чернігівці", "галичани" та інші "городяни" в давньоруську добу // Чернігів у середньовічній та ранньомодерній історії Центрально-Східної Європи.** — Чернігів: Сівер. думка, 2007.

313. **Нова камерна гробниця з Шестовиці** // Археологічні дослідження в Україні 2005-2007 рр. — Київ-Запоріжжя: ІА НАН України, Дике Поле, 2007. — Вип. 9. / Співавт.: В.П. Коваленко, Є.М. Осадчий, Ю.М. Ситий.
314. **Південна "Руська земля"**. — К.: Корвін Пресс, 2007.
315. **"Руська земля": перспективи подальших досліджень (до 100-ліття від дня народження А.М. Насонова)** // Наукові записки. — Серія: Історичні науки. — Кіровоград, 2007. — Вип. 10.
316. **Як Русь ставала Україною** // Імідж.ua. — К., 2007. — № 1.
317. **Як Русь ставала Україною** // Terra cossacorum: студії з давньої і нової історії України. — К., 2007.

2008

318. **Галицько-Волынська Русь** // Кузык Б.Н., Яковець Ю.В. Цивілізації: теорія, історія, діалог, майбутнє. — Том IV: Істини і вершини східнослов'янської цивілізації. — М., 2008.
319. **Де ж був центр держави русів?** // УІЖ. — К., 2008. — № 3.
320. **Дорогобуж** // Енциклопедія сучасної України. — К., 2008. — Т. 4.
321. **Дослідження Шестовицького подолу** // Стародавній Іскоростень і слов'янські гради. Зб. наук. праць. — Коростень: вид. МПП "Триада С", 2008. — Т. I / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий, В.М. Скороход.
322. **Землі України і Монголії в середньовічну епоху: торгівельний аспект проблеми** // Україна — Монголія: 800 років у контексті історії. — К., 2008.
323. **Історично-географічна ситуація на українських землях у XVII ст. з погляду Самійла Величка** // Наукові записки. — Серія: Історичні науки. — Кіровоград, 2008. — Вип. 11.
324. **Первоістини. Государство Рюриковичей** // Історія України. — М.: Олма Медіа груп, 2008.
325. **Православ'я і давньоруська народність: до проблеми етнічної ідентифікації східних слов'ян** // Слов'янські обрії: Міждисциплінарний збірник наукових праць. — К., 2008. — Вип. 2.
326. **Православ'я і слов'янство: до проблеми етнічної ідентифікації** // XIV Міжнародний славистичний конгрес: Збірник на резюме. — Скопје, 2008. — Т. II.

327. "Русь" — "путешествие" названія в поселемонгольський період // Україна и українці: образы, представления, стереотипы. Русские и украинцы во взаимном общении и восприятии. — М., 2008.
328. "Русь", "Мала Русь", "Україна" в міжнародних документах за Літописом Самійла Величка // Дієслово: Збірка праць на пошану дійсного члена Національної академії наук України П.П. Толочка з нагоди його 70-річчя. — К.: Корвін Прес, 2008.
329. "Русь", "Мала Русь", "Україна" на сторінках літописів Самовидця та Грабянки // "Слово о польку Игореве" та його епоха. — Київ-Суми-Путіваль, 2008.
330. "Список руських міст далеких і близьких" в контексті східноєвропейської історичної ситуації в післямонгольську добу // Стародавній Іскоростень і слов'янські гради. Зб. наук. праць. — Коростень: МПП "Тріада С", 2008. — Т. II.
331. Страна "Русь" // Кузык Б.Н., Яковец Ю.В. Цивілізації: теорія, історія, діалог, майбутнє. — Том IV: Истоки и вершины восточнославянской цивилизации. — М., 2008.
332. "Тесть всієї Європи" // Імідж.ua. — К., 2008. — № 2.
333. Тмутараканський "слід" у Пороссі // Сутейський збірник. — Київ-Судак, 2008. — Вып. III / Співавт.: Л.І. Іванченко.
334. Цвинтар Воскресенської замкової церкви в Батурині // Батуринська старовина. — К., 2008 / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.
335. Южная "Русская земля". — Киев-Сумы: МакДен, 2008.

2009

336. Держана і цивілізація в історії України. — К.: ЕКО-ПРОДАКШН, 2009 / Співавт.: М.Є. Горелов, О.О. Рафальський.
337. Дослідження в Шестовиді у 2007 р. // Археологічні дослідження в Україні. 2006-2007. — К., 2009 / Співавт.: В.П. Коваленко, Ю.М. Ситий.
338. Київська Русь в системі взаємовідносин середньовічних європейських держав // Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього. — К.: Фенікс, 2009.

339. **Київська Русь: православ'я і народність** // Наукові записки. — Історичні науки. — Кіровоград, 2009. — Вип. 12.
340. **Липове** // Енциклопедія історії України. — К.: Наук. думка, 2009. — Т. 6.
341. **Начало християнства на Русі: "македонський слід"** // Українсько-македонський науковий збірник. — К., 2009. — Вип. 4.
342. **"Русь", "Мала Русь", "Україна" в післямонгольські та козацькі часи.** — К.: Наук. думка, 2009.
343. **"Руська" термінологія в Київському та Галицько-Волинському літописних зводах** // Археологія. — К., 2009. — № 1.
344. **Регион Днестра и Дуная в конце I — начале II тысячелетий нашей эры: взгляд со стороны Киевской Руси** // Studia Antiqua et Medievalia. — Iasi, 2009.
345. **Україна: хронологія розвитку.** — Том 2. — К.: КРІОН, 2009 / Співавт.: П.П. Толочко, Г.Ю. Івакін та ін.
346. **Шеф-редактор "Діалогу"** // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. — К., 2009 / Співавт.: М.Є. Горелов.

2010

347. **Етнічні процеси в автохтонному середовищі на етапі ранньомодерної та модерної історії України** // УІЖ. — К., 2010. — № 1.
348. **Волга — Днепр — Дунай: средневековый путь Булгар — Киев — Регенсбург** // Краеугольный камень: Археология, история, искусство, культура России и сопредельных стран / Под ред. Е.Н. Носова, С.В. Белецкого. — М., 2010. — Т. 1.

Література про О.П. Моцю

349. **Моця Олександр Петрович** // Мезенцева Г. Дослідники археології України. — Чернігів: Сіверянська думка, 1997. — С. 183
350. **Олександр Петрович Моці — 50!** // АЛЛУ. — 2000. — № 1-2. — С.139.
351. **Олександр Петрович Моця.** Бібліографічний покажчик. / Укл. Коваленко В.П. — Чернігів: Сіверянська думка, 2000. — 25 с.
352. **Моця Олександр Петрович:** Бібліографічний покажчик / Укл. Павленко С.В., Супруненко О.Б. — К.-Полтава: Дивосвіт, 2010. — 36 с.

Укладач С.В. Павленко

Іменний покажчик

- Артеменко І.І. 30, 44, 60, 66.
Белецький С.В. 348.
Бліфельд Д.І. 36.
Боровський Я.Є. 80.
Брайченко О.Д. 272.
Великанова М.С. 54.
Веремейчик О.М. 308.
Винокур І.С. 213.
Гладилин В.М. 1, 2.
Горелов М. Є. 285, 302, 336, 346.
Горішній П.А. 4.
Готун І.А. 92, 107, 109, 115, 117, 118,
129, 137, 151, 163, 172, 173, 187, 193,
194, 205, 248, 255, 282.
Григорьев О.В. 42.
Дудкін В.П. 178.
Дяченко В.Д. 37.
Звіздецький Б.А. 171.
Зоценко В.М. 152.
Івакін Г.Ю. 34, 345.
Іванченко Л.І. 204, 230, 234, 268, 333.
Ієвлев М.М. 103.
Казаков А.А. 263, 294, 295, 304.
Коваленко В.П. 12, 14, 21, 29, 31, 38,
42, 51, 58, 65, 67, 89, 91, 92, 97, 107,
110, 115, 117, 122, 129, 137, 146, 148,
150, 151, 154, 156, 163, 165, 172, 181,
188, 193, 194, 205, 240, 253, 258, 273,
276, 286, 288, 289, 290, 303, 307, 308,
313, 321, 334, 337, 351.
Козловський А.О. 35, 40.
Козюба В.К. 108.
Колесников О.Г. 161.
Крижицький С.Д. 161.
Куза А.В. 12, 14, 21, 31, 58, 65, 146.
Кузык Б.Н. 313, 331.
Кулаков С.В. 251.
Кучера М.П. 4.
Мезенцев В.І. 253, 273, 286, 307.
Мезенцева Г. 349.
Михайлина Л.П. 127, 141.
Мовчан І.І. 5.
Мурзін В.Ю. 161.
Носов Е.Н. 348.
Орлов Р.С. 23, 89, 165.
Осадчий Є.М. 305, 313.
Осадчий Р.М. 173.
Отрощенко В.В. 69.
Павленко С.В. 352.
Петраускас А.В. 129, 173, 194, 205,
255, 282.
Петрашенко В.О. 61.
Писаренко Ю. 213.
Покас П.М. 22, 23, 105, 180, 305.
Приймак В.В. 305.
Рафальський О.О. 143, 285, 301, 302,
336.
Руденок В.Я. 100.
Рутківська Л.М. 35, 40.
Сегеда С.П. 54.
Сиром'ятников О.К. 17.
Ситий Ю.М. 150, 154, 156, 181, 188,
240, 253, 258, 273, 276, 286, 289, 307,
308, 313, 321, 334, 337.
Скорород В.М. 321.
Солдатенко Л.В. 1, 2.
Сорокін С.О. 263, 294, 295, 304.
Супруненко О.Б. 153.
Сухобоков О.В. 27, 45.
Терпиловський Р.В. 52.
Ткаченко В.І. 2.
Толочко П.П. 345.
Томашевський А.П. 102, 123, 164.
Федоров Г.Б. 54.
Філюк О.В. 173.
Халіков А.Х. 68, 85, 155.
Хорошев А.С. 72.
Чеботаренко Г.Ф. 54.
Черненко О.Є. 263, 294, 295, 304.
Чернецов А.В. 174.
Шабуйдо. Ф.М. 272.
Шевцова Л.В. 108, 194, 205.
Шекун О.В. 29.
Юренко С.П. 27.
Яковець Ю.В. 318, 331.

Список скорочень

АЛЛУ	— Археологічний літопис Лівобережної України, Полтава
АО	— Археологические открытия, Москва
ИААНУССР	— Институт археологии Национальной Академии наук Украинской ССР, Киев
ІА НАНУ	— Інститут археології Національної Академії наук України, Київ
НУ КМА	— Національний університет “Києво-Могилянська Академія”, Київ
КС	— Київська старовина, Київ
РАС	— Рятівна археологічна служба, Львів
УІЖ	— Український історичний журнал, Київ
ЦОДПА	— Центр охорони та досліджень пам’яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації, Полтава

Зміст

Олександр Петрович Моця	3
Список наукових праць доктора історичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України	
Моці Олександра Петровича	7
Іменний покажчик	34
Список скорочень	35

Науково-довідкове видання

Моця Олександр Петрович

Бібліографічний покажчик

Українська мова

Укладачі:

Павленко Сергій Васильович
Супруненко Олександр Борисович

Оригінал-макет підготовлений у Центрі охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації 36011, м. Полтава-11, вул. Комсомольська, 37, тел./факс. (05322) 2-26-12

Коректор — Супруненко О.Б.
Комп'ютерний набір — Тимощук А.І.
Комп'ютерна верстка — Тимощук А.І.
Фото на обкладинці — Коваленко В.П

Піди. до друку 18.05.2010 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура AcademyC.
Друк офсетний.
Ум.-друк. арк. 2,25+0,25. Ум.-фарб. відб. 2,0+0,25.
Тираж 120 прим.
Зам. № 2/2010

Віддруковано: ІВА "Дивосвіт"
36000, м. Полтава, вул. Жовтнева, 37, тел. (053-22) 7-33-60
Свідотво про внесення у Державний реєстр
Серія ДК № 866 від 22.03.2002 р.

ПОЛТАВА — 2010

